

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Védőben: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolós szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A nagy pör.

Debrecen, április 30.

A politika mezején nincsenek kriminális szenzációk, de van a bűnügyek berkeiben politikai szenzáció. Ilyen a Polónyi—Lengyel-pör. A pör és a részletei kétségtelenül érdekesek és vonzóak vagy visszataszítóak, aszerint, hogy ki melyik pörben álló fél iránt érez rokonszenvet. Aktuálitását azonban nagyrészt elvesztette ez a montsre-pör. Hol van az idő, amikor Polónyi Géza hatalma és nagysága tetőpontján állott, hol van az idő, amikor olyan forró indulatok uralkodtak, hogy a Lengyel Zoltán nagy entuziazmusa hatni tudott? Hol van az idő, amikor Polónyit az ellene mesterségesen felizgatott közvélemény ambícióval fojtogatta és Lengyel Zoltánt ünnepelte? Ott vagyunk, hogy mire a nyilvános tárgyalásig eljutott ez a béka-egér-harc, már nem látnak mást benne az emberek, mint fiatalos, meggondolatlan, ideális és önzetlen, de felesleges felbuzdulását egy tulhevülékeny embernek, aki arra vállalkozott, hogy egymaga megtisztítja Magyarországot politikai- és közéletét. Az ember azonban kicsiny s a vállalkozás nagy, az eredmény tehát csak komikus lehet.

Polónyi Gézának kétségtelenül megvannak a maga eszének és tehetségének nagyságával arányos hibái, — nem akarjuk itt most se felfedezni Polónyi Gézát, se védőbeszédet mondani mellette — de önkéntelenül az a kérdés szalad tollunk hegyére: érdemes volt-e az ország közvéleményét, a csendes politikai vizeket fölzavarni, a külföld figyelmét, az ellenségek rágalmaival fölkeltetni magunk ellen, anyagot adni a piszkolódásra, beszélteteni magunkról skandalumok révén csak azért, mert Lengyel Zoltán mindenáron fölhünni akar?

A közhangulatban ma már annyira leszűrődött és megállapodott ez a vélemény, hogy — nem bírói, hanem politikai szempontból — az esküdtszék ítélete értékes nem lehet. Ha fölmentik, ha elítélik Len-

gyel Zoltánt, ez nem fog többet jelenteni, minthogy Polónyinak volt bátorsága szemébe nézni az ellene emelt vádaknak s hogy Lengyel Zoltán pedig szerencsésen vagy balcsattal vivta meg ezt az ő nagy háboruját.

A tárgyalás részletei kétségtelenül érdekes olvasmány lesznek, miát ahogy érdekes olvasmány sok más ujságciikk is. — Politikailag azonban már nem nagyon érdekes ez a pör és nem is nagy jelentőségű.

Az új ülészak megnyitása.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, április 28.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A jelező újra felolvassa a múlt ülészakot bezáró és a mostanit megnyitó királyi kéziratot.

A királyi kéziratot átküldik a főrendiházhoz és a jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét hitelesítik.

Következik ezután az alelnökök választása.

A választás titkos szavazással kezdődik. Eredménye az, hogy Rakovszky István 135, Návay Lajos 112 szavazatot kapott, 11 szavazó-lap üres volt és Nagy György kapott 1 szavazatot. (Nagy derűség.) Megválasztattak tehát Rakovszky István és Návay Lajos.

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Leszkay Gyulát megválasztják háznaggyá, jelezőkké Csizmazia Eendrét, Hammersberg Lászlót, Raisz Aladárt, Szentkirályi Zoltánt, gróf Thoroczky Miklóst, Vertán Eendrét, Zlinszky Istvánt, Hena Károlyt és Dudits Eendrét.

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után áttérnek az interpellációkra. Összesen hat interpelláció van bejegyezve. Ezek a következők:

1. Nagy György báró Aehrenthal külügyminiszter ama gyanúsítása miatt, hogy a magyar közéletben sok olyan egyén jutott szerephez, aki külföldi kormányok fizetett ügynöke.

2. Visontai Soma a boszniai események miatt.

3. Bozóky Árpád a darabantok megjutalmazása miatt.

4. Büffy Dezső báró a soproni nyelvhasználat iránti belügyminiszteri rendelet tárgyában.

4. Bozóky Árpád a nemzetiségi törvény tárgyában.
6. Bozóky Árpád egy horvátországi magyar iskola bezárása tárgyában.

A politika eseményei.

(Wekerle Bécsben. — A horvát pártok. Szappanos István lemondása.)

— április 29.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután 3 órakor titkára, dr. Bárczy István kíséretében a holnapi közös miniszteri értekezletre Bécsbe utazik. Ezen az értekezleten megállapítják az 1909-ik évi közös költségvetést. A tárgyalásokon részt fog venni a már Bécsben tartózkodó Sztérenyi József államtitkár is.

Zógrádból táviratozzák nekünk: A horvát-szerb koalíció legerősebb frakciója, a horvát jogpárt ma a következő kommuniké teszi közzé. A horvát jogpárt a legelősebben elítéli mindazon rágalmakat és denunciaciókat, amelyekkel a szerb onálló pártot hazaárulónak és antidinasztikusnak igyekeznek feltüntetni. A horvát jogpárt, elkeseredve báró Rauch Pal, a magyar exponens és társaságának előzárkos és törvénytelen cselekedetein, őket a leghatározottabban elítéli és a politikai és személyes bosszú összes áldozatai iránt tiszteletét fejezi ki. A párt kötelezi magát, hogy a nemzet, a becsület és a törvényes jogok nevében mindaddig folytatja a harcot, míg mindezek számára teljes elégtelést szerez, valamint amíg a nyers erőt és a vakmerő törvénytörést ki nem küszöböli a jelenlegi súlyos megpróbáltatást szenvedő horvát nemzetből. A horvát jogpárt a horvát-szerb koalíció kebelében egyöntetűen és a legnagyobb határozottsággal fog küzdeni a magyar hatalom és ugynevezett horvátországi exponenseinek erőszakos és önkényes ténykedései ellen. E küzdelmet, egyelőrtve az összes többi pártokkal, addig folytatja, míg ki nem vívja a horvát királyságnak a történelem és a pozitív törvények, valamint királyi eskü által biztosított egyenjogúságát és szabadságát.

Kecskemétről írják: A kecskeméti felsőkerületi függetlenségi és 48-as párt rendkívüli közgyűlését tartott, amelyen tudomásul vették Szappanos István orsz. képviselőnek, mint pártelnöknek lemondását és egyben újra megalakították az elnökség tisztikarát és a választmányt. Elnökké Gurzó Béla református gimnáziumi tanárt, alelnökké Bóka Papp Zsigmondot és Héjjas Istvánt választották.

BUTOR-

KIALLITÁST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédő, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi utca 19. szám.

V. Nagy Gusztáv sir- emléke.

Somogyi Sándor készíti.

— április 29.

(Saját tudósítónktól.) Az a részvét és kegyelet, mely Vályi Nagy Gusztáv, a fiatal poéta halála nyomán támadt, nem veszett el az egymásra torlódó személyek forgatagában. A tehetséges ifju poéta emlékét az emléke iránti kegyeletet hiven ápolja az a kis előkelő társaság, melynek tagjai leginkább az elhunyt pályatársai, költő társai sorából kerülnek ki.

Ez a társaság már régebben elhatározta, hogy a poéta egyszerű sirját méltóképpen megjelöli és a sirra emléket állít, hogy művész-kéz alkotása hirdesse a jövőnek a költő emlékezetét.

A siremlék dolgában jelentős lépés történt ma. Szávay Gyula meghívására tanácskozást tartottak a kegyeletes mozgalom vezetői s megbeszéltek, el is döntöttek az emlék sorsát. A jelenlevők Somogyi Sándor tehetséges fiatal debreceni szobrász emlékművázlatát fogadták el kivételre s megbízást is adtak a művésznek, hogy az emléket készítse el. Halottak napján a fiatal poéta hamvai felett állni fog az emlék, mely egyszerűsége az első igazi művészi siremléke lesz a debreceni temetőnek.

Mint hogy az emlék kiállítás költsége jelentékenyen meghaladja a rendelkezésre álló összeget, szíves adakozásokat nagy köszönettel fogad s hírlapilag nyugtázza a bizottság. Adományok Szávay Gyula címére (Ipar-kamara) küldendők. Ugyanott kaphatók V. Nagy Gusztáv költeményei, ára 2 kor.

A leleplezett darabont-szerkesztő

Székely Imre a vádlottak padján.

A főtárgyalás második napja.

— április 30.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap folytatta a debreceni esküdt-bíróság annak a sajtópörnek a tárgyalását, melyben Székely Imre lapszerkesztő áll többrendbeli rágalmozás és becületsértéssel vádolva. A tárgyalás tegnapi folyamán a bizonyítási eljárás meglehetősen előrehaladott stádiumba jutott. A védelem kimerítette már csaknem összes tanuit, elpuffogtatta összes fegyvereit, melyekről bizonyos kisült, hogy csak parafával voltak megtöltve.

Valósággal inkvizíciót tartottak Márton Imre ügyvédi ténykedése fölött a védelem részéről. Egész se-reg tanut idéztek be arra nézve, hogy Márton Imre ebben vagy abban az ügyben 10—10 korona honoráriumot kapott, ügyvédi munkájáért, eljárásáért. És a tanuk változatos sora felvonult és vallott. Márton Imre ellen ennek dacára sem merült fel egyetlen egy olyan eset, melyben inkorrektsséggel járt volna el, amit pedig erősen szerettek volna bizonyítani a védelem emberei.

Parányi eseteket, évekkal ezelőtt elvégzett apró-cseprő ügyeket hámozta ki a feledékenységéből, úgy hogy humoros látványt nyújtott, mint jártak tojás-táncot pár forintos

ruhaszámlák, a régimúlt apró ügyvédi eljárások körülményei körül. Tanuk jól összevágó vallomásokot tettek, de azért az igazságot nem tudták elhomályosítani és végeredményében azt bizonyították, hogy Márton Imrének az a bűne, hogy nem mindenkinek teljesen ingyen dolgozik ügyvédi gyakorlatában s hogy ügyvédi munkáit nem mindig klienseinek szép szeméért végzi, hanem néha a jól elvégzett ügyvédi munkáért elfogad — 10 koronát. Mert hogy ezt bizonyították a tanuk, az részletes tudósításunkból látható.

Sok szó hangzott el még tegnap Márton Imre egyházi-ügyészi működésével kapcsolatban is. Itt az egyház vezéremberei, az egyház ügyeinek legteljesebb ismerői adták meg annak a képét, hogy mit végez Márton Imre az egyháznál.

Vallomásukkal bizonyították hogy Márton Imre működéséhez az inkorrekttség gyanújának látszata sem fér, nem hogy még visszaélne ügyészi állásával. És ezeket látva méltán elgondolkodhatik az ember; honnan vette Székely Imre a bátorságot, hogy erről a férfiről azt állítsa, hogy „ügyészi állását önző célokra használják.”

De rögtön megértjük azt a különben leghetetlenebb abszurdumot, ha belenézünk a rágalmozó Székely Imre elkölcserajzába. Székely Imre nem tartja helyesnek és megengedhetőnek, hogy Márton Imre becsületos, tisztességes munkájáért megfelelő honoráriumba, dotációba részesüljön, mikor ő a nagy pénzeket, a nehéz ezreket édes semmittevéssel vagyis szabatosabban kifejezve hallgatással keresi.

Ugyanis éppen a tegnapi tárgyaláson kérte dr. Körösi Kálmán, a főmagánvádlók képviselője a bizonyítás felvételét arra a körülményre, hogy Székely Imre a lapjában a Hajdumegyei népbank ellen folytatott hírlapi hájszat kettőezer koronáért hagyta abba.

A tegnapi tárgyalásnak ez volt a szenzációja, melyről bővebben részletes tudósításunkban emlékszünk meg, mely a következő.

A tárgyalás másodnapja.

Tegnap reggel a tárgyalás elején a bíróság végzést hozott, hogy az alkotmányvédő bizottság tárgyalási iratai s jegyzőkönyvei beszereztesse. A végzésben mindkét fél megnyugodott. Körösi Kálmán azonban indítványozza, hogy új tanuként halgassák ki Rostkovicz Arthur hírlapírót arra a körülményre nézve, hogy a „Debrecenben” megjelent „Barázdákat” sem egyik, sem másik magánvádló nem írta, hogy Márton Imre s Varga Lajos gyakorolt e befolyást a cikk megjelenésére, hogy Székely Imre csakugyan keresett és talált is összeköttetéseket a darabont kormánnyal.

Rostkovicz Arthur kihallgatását dr. Révy ellenezte, de a bíróság úgy Rostkovicz, mint ugyanerre a körülményre nézve Márk Endre kihallgatását elrendelte. A két új tanut délután három óra hívták be az elnök.

Az első tanukihallgatás Ferenczy Gyuláé volt. Jogakadémiai tanár, vádlókkal ellenséges viszonyban nem áll. Közvetlenül nem tud olyan esetről, hogy Márton Imre az egyházi kölesönöknél a megengedettnél magasabb díjakat szedett volna. Hallomás útján tud valami Kovács Lajos esetről és

ezenkívül mende-mondákra hivatkozik. Pozitív esetet nem tud. Márk Endre koléziumi ügyész irodájában állítólag többször volt fultanuja olyan panaszoknak, hogy az egyház kölesőnei nagyon terhesek. De hogy ez mennyiben felel meg a valóságnak, mennyiben igaz, nem tudja, erről meggyőződést nem is szerzhetett.

Hogy Márton Imre a pártban vagy az egyházi életben zsarnokoskodott volna, erről nem tud pozitív tényeket. Azt azonban feltehető, hogy őt kihagyták önkényű egy presbyteriumból, mint a függetlenségi part intéző bizottságából.

Márton Imre az igazság érdekében megjegyzi, hogy nem készakarva maradt ki a tanu a presbyteriumból, hanem csupán azért, mert egyházi adóját nem fizette meg.

Ferenczy Gyula vallomása további során felhozza, hogy a presbyteriumi választásnál Márton Imre önkényűleg kihagyta például Márk Endrét.

Márton Imre: Nem ez a története a dolognak. A presbyteriumválasztáskor egy küldöttséget küldtek, melynek hivatása volt a jelöléseket megejteni. Ezt úgy csinálták hogy a régi listákon a kihagyott és nem jelölt neveket beragasztották. Ekkor ő, Márton Imre a maga választási kerületében célszerűségi okokból új listákat nyomtatott a saját költésére, de ezekben szintén szerepelt Márk Endre, kinek nevét később azért hagyta ki a jelölő bizottság, mert Márk Endre valami egyházi reformpárt élére állott. Ennek a pártnak az egyházra nézve nagyon veszedelmes elvei voltak. Tagjai legnagyobb részben a szocialisták táborából kerültek ki. Ezeknek az egyház tanácsstermébe való bevonulása felforgató elveik miatt nagyon veszélyes lett volna. Ebből kifolyólag vették aztán ki Márk Endre nevét a jelöltek sorából, mert ő felforgató „reformpárt” volt egyik vezér embere.

A tengeri kigyó.

A bíróság aztán a Mede Gyuláné-féle hagyatéki ügyre nézve vezette be a védelem által kért bizonyítást. Ez az ügy valóságos tengeri kigyója a Székely elleni sajtópöröknek. Ujra, meg újra előráncigálják, dacára annak, hogy már egy esküdtzéki tárgyalás bebizonyította, hogy Márton Imre a legkorrektbül járt el a Mede-féle hagyatéknál.

Ezzel kapcsolatban újra kihallgatták Márton Imrét. Kijelenti, hogy Mede Gyuláné-féle hagyatékat ő rendezte, de ez oly óriási ügyvédi munka volt, hogy még el sem képzelhető, hogy ez és általában az ilyen ügyek elvégzése az évi 600 koronával dotált egyházi ügyvéd kötelessége volna. De nem hogy kötelessége, de nem is joga. A hagyatéki ügyben már megelőzőleg nagy szolgáltatásokat tett egyháznak teljesen önzetlenül, de már mikor speciál jól megérdemelt nehéz, hónapokig tartó ügyvédi munkáitól volt szó, nem húzódtatott vissza a honoráriumtól. Egyebként is konstatáltatni kívánja, hogy mikor arról értesült, hogy azt az 1000 koronás honoráriumot a Mede ügyben a presbyterium nem egyhangú határozattal adta meg, rögtön lemondott az egészről és az összeget a szegények javára bocsátotta. De meg nem is mint egyházi ügyész szerepelt az ügyben. Őt mint ügyvédet egész egyszerűen Dicsőfi József lelkész, a végrendelet végrehajtója, megbizta, hogy a hagyatékat rendezze. Ő ennel a rendezésnél természetesen szem előtt tartotta egyháza érdekeit és ez sikerült is neki, amennyiben a meglehetősen zilált hagyatékból az egyháznak szép összegű alapot konstruált. Ha más ügyvédet biz meg véletlenül Dicsőfi lelkész, a rendelet végrehajtója, ez aligha elégedett volna meg az 1000 koronás honoráriummal, melyet nyilvánvaló rosszakarattal annyira felfujnak.

Több jelentéktelenebb kérdés feltevése után

Dicsőfi József

hallgattatott ki. Ő volt a Mede-féle ügyben a végrendeleti végrehajtó. De neki jogi tudása nem volt olyan, hogy egymaga elindulhatott volna, azért felkérte, illetve megbizta Márton Imre ügyvédet, ki az ügyvédi munkákon kívül még sok más munkát végzett a hagyatéki ügyében való eljárással. A saját meggyőződéséből kifolyólag indítványozta

aztán, hogy a nagy ügyvédi munkát valamiképp honorálandó, adjanak Márton Imrénnek 1000 koronát.

Kőrösi: Sok dolga volt Márton Imre urnak a hagyaték rendezésével?

Dicsőfi: Oly sok dolga volt, hogy én a keresztényi szeretettel és érülettel nem tartottam összeférhetőnek, hogy ezért tisztességes s az ügyvédet méltán megillető honoráriumot ne adjunk. Márton Imre a legnagyobb buzgalommal végezte azt az óriási munkát, mely a hagyaték közül felmerült és ezért a munkáért szükségesnek tartottam felajánlani egy megfelelő honoráriumot.

— A hagyatékot mikor vette át az egyház? Márton Imre munkássága előtt vagy után?

— Után. Hisz csak a rendezés után győződtek meg arról, hogy a hagyaték nem jár teherrel az egyházra.

— Tehát Márton Imre el sem vállalta a hagyaték rendezését, mint egyházi ügyész, mert még akkor nem volt az egyház birtokában?

— Ugy van. Még az sem volt biztos, hogy vajon átveszi-e az egyház a hagyatékot, mely nem sok reális értékkel kecsgetett, mert nagyon sok volt rajta a teher.

Amit a tanuk „bebizonyítanak.”

Schvare Elemérné a védelem tanuja. A védelem vele azt akarja bizonyítani, hogy Márton Imre ügyvédi közbenjárásért, több rendbeli írásbeli munkáért tíz koronát kapott tőle. Ezt bizonyítani sikerült is és helyesen jegyezte meg a tanuvallomásra Márton Imre: „Munkám után élek, talán az kellene, hogy minden munkámat díjtalanul végezzem.”

Dankó Mária jelentéktelen vallomástétele után Asztalos József kereskedőt hallgatták ki. Elmondja, hogy Medé Gyuláné hagyatékából valami gyászruhák miatt követelése volt, melyet azonban csak hosszas utánjárás, sőt pör kezdése után tudott megkapni.

Márton Imre és Dicsőfi József erre nézve egybehangzóan megjegyzik, hogy Asztalos számláját azért nem fizették ki a hagyatékából, mert gyanu merült fel, hogy csakugyan Medé Gyuláné rendelkezése a számlában feltüntetett ruhákat s hogy nem-e történt visszaélés Medé Gyuláné nevével. Később azonban, mikor a követelés jogosságát felismerték minden további nélkül kifizették a számlát.

Elnök Asztalos József tanuhoz: És volt-e önnek ebből az egész ügyből valami károsodása?

— Nem, mert hisz pénzemet megkaptam.

A következő tanu Szöllös Dezső volt. Mint Asztalos ügyvédje, jelentéktelen vallomást tesz.

Nagy Istvánnét szintén a Medé-ügyvel kapcsolatban hallgatták ki. Neki szintén valami vitás és kétséges követelése volt a Medé-alapból. Volt valami váltója egy kölcsönösszegekről, melyet Medé Gyulánéknak adott, de ez a váltó nagyon hiányos volt. E váltó érvényesítése körül szintén többféle ügyvédi munka akadt, ezért fizetett 10 korona honoráriumot. Vallomásának többi része nem lényeges.

Somogyi Pál

egyházi főjegyző kihallgatása következett:

Elnök: Ellenséges viszonyban nincs-e a felekkel?

— Én nem, ha csak ők nem haragusznak rám. (Derűtség.)

Hosszasabban beszél az elnök kérdéseire, hogy az egyháznál mi módon történik a kölcsönök adása, megszavazása és az e körüli eljárás.

— Tapasztalta-e a tanu, hogy az egyházi ügyvéd a megszabottnál magasabb díjtételeket szed a kölcsönvevőktől? Volt-e ez irányban panasz?

— Soha. senki hivatalosan panaszt soha sem tett. Évekkel ezelőtt ugyan valami Kovács nevű egyén panaszkodott nálam is, hogy az ügyvédi költség nagy, de mikor aztán mondtam neki, hogy nézzen jobban a dolog után, e költségekből ne felejtse ki a kincstári s más illetéket, számítsa azokat is hozzá,

hát egyszerre elhallgatott, azóta nem is panaszkodott soha. Más panaszról nem tud, konkrét esetet meg éppen nem hallott.

Azután a felek intéznek kérdéseket a tanuhoz.

— Oka-e annak Márton Imre, hogy az egyház pénzei felgyűltek amiatt, hogy a kölcsönvevők száma megcsappant?

— Dehogyan. Képtelenség is ilyet gondolni. Hogy az egyháznál sok volt a heverő pénz, annak oka a rája nézve rossz pénzügyviszonyokban keresendő. De az sokszor, több ízben, megelőzőleg is elfordult, hogy 150,000—200,000 koronára rugott fel az egyház heverő pénze.

— A tanu ur bizonyára tud arról, hogy az ily rossz pénzügyi viszonyok között tett-e a presbyterium valamit az egyház pénzeinek nagyobb jövedelmezőségére.

— Hogyne! Elhatároztuk, hogy törlesztéses kölcsönöket is adunk.

— Ki indítványozta ezt?

— Márton Imre. Indítványát egyhangulag elfogadtuk és az eredmény az lett, hogy az egyház pénzért nagyon jól és jövedelmezően el tudtuk helyezni.

— Az ilyen törlesztéses kölcsönökről szóló szabályokat ki készítette elő?

— Márton Imre.

— Kapott-e Márton Imre évi 600 koronás fizetésén kívül valaha jutalmat valamely nagyobb munkálatért?

— Egyetlen egy krajcár jutalmat sem kapott. Pedig csinált olyan dolgokat, hogy ha más emberrel csináltatjuk azokat, sok száz, ha nem sok ezer forintjába kerültek volna az egyháznak. Természetesen nem beszéltek a Medé-féle ügyről, mert hisz abban mint privát ügyvéd járt el. És munkája csak olyan vonatkozásban volt az eklézsiával, hogy egyháznak érdekeit ebben a hagyatéki ügyben minden irányban megvédte.

Székely Imre kérdezi a tanutól: Tetszik azt tudni, hogy az egyház többi ügyészei sokkal nagyobb ügyeknél sem kértek, sem kaptak jutalmat. Ott van például a Mária Terézia alap rendezése. Az egy másfél milliós ügyet volt és annak rendezéséért Kovács József akkori ügyész nem kapott semmi külön jutalmat?

— De az nem olyan természetű dolog volt, mint a Medé hagyaték. A Mária Terézia alapítvány körül nem merült fel ügyvédi munka. Azt az alapot egyébként is a bizottság rendezte, vette el a várostól s ebben a bizottságban működött az ügynek sok más lelkes barátjával Kovács József. Ismétlem, az nem önálló ügyvédi munka volt.

Ezután az elnök a tárgyalást felfüggesztette, folytatását délután három órára tűzte ki.

A délutáni tárgyalás.

Délután fél négy órakor nyitotta meg az elnök a folytatódó tárgyalást. Ott voltak az összes érdekelt felek, csupán az esküdtek egy tagja, dr. Polgár Dániel nem volt jelen. A bíróság ezért Polgár Dániel doktort 50 kor. pénzbírsággal sújtotta. A később jövő esküdtbíró ez ellen felfolyamodással élt. Négy óra előtt kezdtek meg a folytatódó tárgyalást s nyomban áttértek a tanukihallgatásokra. Délután az első tanu

Jánosi Zoltán

volt. Tanu a Medé féle hagyaték rendezése ügyében hallgatta ki először az elnök. Elmondja tanu, hogy 6 annak idején azt a presbyteriumi határozatot, mely szerint Márton Imrénnek 1000 koronát szavazták meg a hagyaték rendezéséért megfeleltette s azt az egyházmegyei közgyűlés alaki okokból megsemmisítette.

Márton Imre megjegyzi, hogy 6 már akkor lemondott volt erről a tiszteletdíjról.

Révi Nándor dr. ezután becsatolja azt a két számlát, mely a nyomdávételt igazolja. Ezekből a számlákból a főmagánvádlók képviselője nyomban konstatálja, hogy a D. R. U. nyomdáját a darabont év alatt vették meg s adták át Székely Imrénnek. E konstatálás után Jánosi Zoltán kijelenti, nem azért vették meg a nyomdát, hogy a darabontok céljait szolgáló D. R. U.-ot azzal nyomják.

— Nem is azt mondtam én, — felelte Kőrösi Kálmán dr. — hogy azok az urak a nyomdávételkor darabontok voltak, de arról aztán nem tehetek, hogy darabontokká lettek.

A tanu vallomására megeskették.

Tanuk — akik mit sem tudnak.

Három tanu, Fülöp József nagyléltai koresmárost, Erdődi Lajos debreceni kőműves mestert és Tóth Béla máv. főtisztviselőt hallgatott ki ezután a törvényszék. Mind a hármat a védelem vonultatta fel, azt akarta velük bizonyítani, hogy Márton Imre az egyházi kölcsönök elintézésekor jogtalan összegeket szedett fel tőlük, az eljárás körüli munkálatokért. E tanuk aztán szép sorjában elmondták, hogy nekik Márton Imrével soha semmi dolguk nem volt, 6k kizárólag Márton Kálmán dr. intervencióját vették igénybe s nemcsak hogy nem voltak megelégedve, de neki még némi köszönettel tartoznak, a mennyiben a kiutalási eljárás hosszadalmas volta miatt, a kölcsön nagy részét Márton Kálmán dr. a sajátjából előlegezte nekik.

E fiaskó nagyon leverőleg hatott a védelemre s csak abban vélték némi elégtételt találni, hogy a következő tanuul

Hódy Béla

lett a terembe behivatva. Mert Hódy Bélát is a védelem kívánságára idézték meg, vele is csak azt akarták bizonyítani, amit a 3 előbbi tanuval.

Hódy Béla aztán elmondta mindazt, amit tud. Ő becsüli meg azokat az ingatlanokat, amelyekre az egyes felek kölcsönt kérnek az egyháztól. Megesett néha, hogy egy-egy ügyfélnek nagyobb kölcsönre volt szüksége, mint a mennyit az egyház a szabályzat szerint adhatott volna. A felek természetesen nagyobb összegű kölcsönt igényeltek s ezért valamelyik pénzügyvezető akartak fordulni. Az ő tanácsát kérték tőbben ki, 6 pedig nem akart egy pénzügyvezetőnek sem klienseket szállítani s ezért inkább a főiskolához utasította őket, a hol a szabályzat szerint az értéknek megfelelő nagyobb kölcsönt adnak az ingatlanokra, mint az egyháznál; nem pedig azért, mintha Márton Imre meg nem engedett összegű munkadíjat számított volna fel a kölcsön lebonyolításáért. Arról azonban, hogy milyen uton-módon bonyolítja le az egyház pénztára a kölcsönöket s hogy milyen természetű kölcsönöket folyósít, semmi pozitív tudomása sincs.

Az utolsó tanu.

A hátralevő tanuk vallomása volt hivatalosan bizonyítékot szolgáltatni azon körülményre, hogy vajjon Márton Imre és Varga Lajos dr. gyakoroltak-e és milyen befolyást a „Debreczenben” megjelent cikkek megírására. Márk Endre, ez ügyben az első tanu beszélt hosszasan, de vallomásával nem bizonyított semmit, mert az általa előadottak teljesen kívül esnek a per anyagán.

Loránt József, Hoffmann Sándor, Rostkovicz Arthur és Balassa Sándor vallomásai ugyancsak nem igazoltak semmit, mert csak hallomásból tudott dolgokról szölkáltak s ami pozitív tényt mondtak, az azt bizonyította, hogy főmagánvádlók soha sem tudták, milyen cikk fog megjelenni másnap a „Debreczenben” s ezután sem érdeklődtek az egyes cikkek szerzője iránt s így aztán természetes, hogy befolyást sem gyakorolhattak.

Székely Imre „korrektsége?”

A legutolsó tanu Freund Jenő dr. volt, akit lényegtelen ügyben idéztetett meg a védelem. Rövid vallomása után a főmagánvádlók képviselője emelkedett szólásra.

Kőrösi Kálmán dr. előadta ugyanis, hogy Székely és védője a leglényegtelenebb részletekre és kiterjesztik a bizonyítást s dacára ennek nem bizonyítanak semmit. Végeredményben arról van szó, hogy korrekt emberek-e a főmagánvádlók. A bizonyítási eljárás során eddig az tűnt ki, hogy: igen. Ő most azt akarja bizonyítani, hogy vajjon Székely Imre, aki azt állítja, hogy jogos magán és közérdekből írta az inkriminált cikkeket, kor-

rekt ember-e? Ezért beidézni és kihallgattatni kívánja Hegedüs Sándor kereskedőt, Freund Jenő dr., Holländer és Szőlős Dezső dr. ügyvédek. Bizonyítani akarja velük azt, hogy Székely Imre azért, mert a múlt év közepe táján a Hajdumegyei Népbank ellen irt rágalmazó cikksorozat folytatásával felhagyott, 200 koronát kért és kapott.

Érthető megdöbbenést keltett ez az indítvány a vádlott és védőjében s tiltakoztak is a bizonyítás illetlen való kiterjesztése ellen kézzel-lábbal. Pedig a főmaganvádlók minden irányban megengedték maguk ellen a bizonyítást. Vajjon miért tiltakozott hát Székely Imre a bizonyítás ellen?

A törvényszék határozathozatalra vonult vissza, majd kihirdette végzését, mely szerint a bizonyítást perrendellenes okokból nem engedte meg.

Kihirdette még a törvényszék azon határozatát is, mely szerint elutasította a védelem azon indítványát, hogy Kola János, Kovács József és Bacsó Dezső dr. jogi szakértők beidéztessenek.

A tárgyalás este 8 órakor ért véget. Ma délelőtt 9 órakor folytatják.

Színház.

MŰSOR:

Csütörtökön Casanova Komlóssy Emma utolsó fellépésével „A” bérletben. Pénteken A biboros színű ujdonság „B” bérletben. Szombaton A biboros színű „C” bérletben. Vasárnap este Drótostót operette kis bérletben.

* **Komlóssy Emma vendég szereplése.** Tegnap este a „Varázskeringő” operettben Franci szerepében lépett fel Komlóssy Emma, művészetével, szép hangjával elragadva a közönséget. Alakítása minden tekintetben eredeti volt. A többi szereplők az ismertek.

* **Komlóssy Emma utolsó fellépése.** Ma Csütörtökön lép fel Komlóssy Emma utóljára a Casanova operette hármass női szerepében, mint Sáráné, Marion és Pompadur Marquis. Az operette többi szerepeit a társulat első rendű tagjai játsszák.

* **A legközelebbi premier.** A társulat a legnagyobb ambícióval készül A Biboros című legújabb színű ujdonságra, melynek bemutató előadása pénteken május hó 1-én lesz. Az ujdonság összes szerepeit a társulat elsőrendű tagjai játsszák. Főszereplők: Hahnel A., Gerő Ida, Lukács Juliska, Terenyi, Krasznai, Békes, Györe, Bérczi stb.

* **Operette bemutató.** A budapesti vizsínház nagy sikert aratott operettje: „A tatárjárás” lesz az idei szezon egyik legérdekesebb operette betanulásával a személyzet teljesen elkészült és a napokban már a színpadi próbákra kerül a sor. Az ujdonságban részt vesz a társulat összes személyzete.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uranus mai rendkívül érdekes új műsora. 1. Sky művészek (sport). — 2. Megbocsátás (dráma). — 3. Szobrász művész álma (látványos). — 4. Műsoron kívül. — 5. Szép Ilonka (dráma, Vörösmarti Mihály köl-

teménye után). — 6. Felfeslett nadrág (a szezon sláger bonózata). Műsorváltozás fenn tartva. Előadások kezdete 7, 8 és 9 órakor. Helyárak mint rendesen. Holnap ugyanez a műsor.

Életunt leányok.

Marólug és revolver.

— április 30.

(Saját tudósítónktól.) Az új epidémia, az öngyilkos járvány megdöbbenő mérvben pusztít. Mindennapra jut mostanában két-három öngyilkosság és e tekintetben a tegnapi krónikája sem maradt hátra. Tegnap két öngyilkossági kísérlet is foglalkoztatta a rendőrséget. Mindkét eset szereplője leány, mindkettőnek volt valami bűnata, amely miatt szabadulni akart az élettől.

Az egyik öngyilkos Nagy Zsuzsanna, hadházi illetőségű leány. Mint szobaleány Hauer Bertalané, a Royal kávéház tulajdonosánál szolgált. Tegnap magához vette gazdája hat lövetű revolverét és a pincehelyiségben, a cselédszobában föbe lökte magát. Az öngyilkosságot egy nagy tükör előtt követte el és annyira készült rá, hogy még pokrócot is terített a földre azon a helyen, ahol magára lőtt. A lövés zajára berohantak a szobába, hol hatalmas vértöcsa között fetrengött a szerencsétlen. Nem volt eszméleténél, így nem is lehetett kihallgatni. Az asztalon egy megkezdett levél volt, melyen ez a pár szó állott:

„Kedves jó apám!...”

Újlátszik írásközben megmondta a dolgot és attól félve, hogy megvárják, gyorsan végzett magával. Első segélyben a mentők részvételével és beszállították a kórházba. Állapota nagyon válságos. Öngyilkossági kísérleteinek okát nem tudják.

A másik öngyilkos-jelölt Kis Anna. A Patay-telepen lakik szüleivel. Ennek a leánynak a végzete, tragédiája nagyon is sablonos. Szeretett egy legényt, ez elhagyta, ő pedig marólugot ivott elkeseredésében. Nem halt meg, de súlyos belső sérüléseket szenvedett. Tegnap Szőcs rendőrbiztos kihallgatta, kinek az öngyilkos szintén azt vallotta, hogy reménytelen szerelem miatt kereste a halált.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-teret 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszlopnak... lépcső-folyosóján. Telefon 412.

Az új vasuti menetrend

A közönség zugolódik.

— április 30.

Az angoloknak elkoptatott, de igaz közmondása van arról, hogy az idő pénz. Ennek a közmondásnak igazságát érzik nálunk Magyarországon is mindazok, akik akár szellemi, akár testi munkájuk után élnek. — Az idő pénz. És minden tetlenül eltöltött perc anyagi veszteség. Minden elszalasztott perc, mely munkára alkalmas lett volna, pénzbeli veszteség.

Mind ezért nem is csodálatos, hanem tökéletesen érthető dolog, hogy a debreceni közönség felzudult az új vasuti menetrend ellen, melynek folytán a Budapestre utazó közönség két teljes óra veszteséget szenved a vasuti menetrend új beosztása miatt. — Eszerint ugyanis május 1-től kezdve a Debrecenből Budapestre déliben induló személyvonat nem 6 óra 20 perckor, hanem 8 óra 20 perckor érkezik Budapestre, tehát két teljes óra késedelemmel, aminek az az oka, hogy ezennel Püspökladányon a debreceni vonat nem fog csatlakozást kapni.

Debrecennek és vele együtt egy egész vonalnak és környéknek ezen sérelmére felhívjuk az illetékes körök, a helybeli üzletvezetőség, az állomásfőnökség, az ipar- és kereskedelmi kamara figyelmét. Reméljük,

szívükön viselik annyira a debreceni közönség érdekét, hogy a régi menetrend fenn tartásáért megteszik az eredményes lépéseket.

— **Miniszteri biztos a kereskedelmi érettségiben.** A közoktatásügyi miniszter a debreceni felsőkereskedelmi iskola 1908. évi érettségi vizsgálatának vezetésével miniszteri biztosi minőségben dr. Szabó Sándor egyetemi magántanárt, a sárospataki jogakadémiai nyugalmazott rendes tanárt bizta meg.

— **Közgyűlés a közös konyha ügyében.** A közös konyha tagjai ma délután négy órakor közgyűlést tartanak a városháza nagy tanácsstermében. A közgyűlés a közös konyha további sorsáról fog határozni.

— **A Kossuth szobor alap.** Lapunk tegnapi számában megírjuk, hogy a Kossuth-szobor nagy bizottsága 150 ezer koronában állapította meg a szobor kiviteli díját. — A szobor-alap a következő tételből áll: A város által megszavazott összeg eddigi kamataival 64.241 kor. 74 fillér, társadalmi gyűjtés 33.356 kor. 19 fillér. Együtt véve 97.597 kor. 93 fillér. Ezen összegbe jön még a város által megszavazott 40 ezer korona, így összesen 136.597 kor. 93 fillér, amely összeg kamataival együtt megfogja haladni a 150 ezer koronát, mire kiadására kerül a sor.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság holnap délután 3 órakor ülést tart a városháza kis tanácsstermében. Az ülésre a meghívókat már kiküldötték Veesz Imre elnök.

— **Új vasuti állomások a megyében.** — A kereskedelmi és iparkamara felterjesztésére a kereskedelmi miniszter most két új vasuti megállót létesít a Debrecen—vámospécsi vonalon és pedig: a VI. számú órháznál „Debrecen—Kondoros” a IV. számú órháznál pedig „Debrecen—Ujföld” elnevezéssel. Feltételül kikötötte, hogy az ezzel járó 1010 korona létesítési költséget és a IV. számú órháznál az országutól az állomásig vezető ut létesíté-ét és kisajátítását az érdekeltségek viseljék.

— **Vörös mujus elseje.** A debreceni szociálisták bejelentették a főkapitánynak, hogy május elsején nagy felvonulást fognak rendezni a Petőfi-teretől a Nagyerdőre, ahol népgyűlést is tartanak. A főkapitány a felvonulásra és a népgyűlés tartására megadta az engedélyt.

— **Tifusz Bősörményben.** Lapunk tegnapelőtti számában jelentettük, hogy Bősörményben egy négy tagú cigánycsalád tifuszban betegedett meg. A cigányok a bősörményi régi vágóhid megfertőzött vizétől kapták meg a tifuszt. Tegnap, mint az alispáni hivatalnak jelentették Bősörményből két újabb tifuszos megbetegedés történt Kovács Gyula alispán a régi vágóhidat bezáratta és megengedte, hogy az új vágóhidat ideiglenesen használatba vegyék.

— **Zivatar és égháboru.** A déli kánikulai verőfényre tegnap hatalmas zápor készült be, mely pillanatok alatt elmosta az utcák forgalmát. Az észak felé eső kül-

sőségeken zivatar is pusztított és sok helyen nagy károkat okozott. A telefon forgalomban a zivatar miatt másfél óráig teljes szünet állott be. Egy kis égháboruban is volt részünk. Ugy fél öt tájban megrázó villámlás és menydörgés vonult el a város felett és a belterületen le is csapott s hir szerint az Iparbank palotájának villámhárítója kapta meg és vezette le.

Nyomdászok kabaréja. Az újságok, a könyvek névtelen hősei, akik éjszaka-nappal egyaránt hangvászorgalommal szedik a betűt, csak az előttük fekvő kézírásokból tudnak azokról a szórakozásokról, amelyekben más emberfiának része van. Testet-leketől néhez munkájuk mellett nincs idejük szórakozni, de ha egyszer hozzá jutnak, ugyancsak kiveszik abból a maguk részét. Ilyenkor aztán kitesznek magukért s disztíngvát nyomdász izléssel állítják össze mulatságaik műsorát. A debreceni könyvnyomdászok szakgyesülete által 1908. május 3-án, a Margit-fürdő disztermében tartandó kabaré délutáni műsora: 1. Nyitány. Előadja a mükedvelő zenekar, Hora Károly vezetésével. 2. Hazassági ajánlat. Vig monológ, előadja Juridesz János. 3. Felolvasás. Tartja Simon János. 4. Bíró előtt. Drámai jelenet, előadja N. J. 5. Ének- és hagedű szőlő. Zene kísérettel. Előadja Tóth Mari-ska k. a. 6. Páros jelenet. Előadja Gál Gyula és Bartha Pál. Szünet. 7. Magyar népdalok. Előadja a mükedvelő zenekar, Hora Károly vezetésével. 8. Megjött a papa. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: A papa — Veres Jenő, Pali — Juridesz János, Rózi — Mor-sányi Rózsika, Inas — Bardi Imre. 9. Népdalgyűjtemény. (Ének- és hagedűszőlő.) Zene kísérettel. Előadja Tóth Mari-ska k. a. 10. Bajoz Jerémias. Vig monológ. Előadja Márta Zoltán. 11. Kuplék. Előadja Kovács Kálmán. 12. Zírinduló. Előadja a mükedvelő zenekar, Hora Károly vezetésével. Kezdeté délután 3 órakor. Műsor ára 30 fillér. A műsor egyszer-mint belépti jegyül is szolgál.

Öngyilkosság Bösörményben. Bösörményben, mint ottani tudósítónk telefonálja, Tardy Imre 39 éves földműves felakasztotta magát. Tardy özvegy ember volt, hogy mi vitte az öngyilkosságra, nem tudják. Elhalt felesége után, kit nagyon szeretett, sokat bántódott, de hogy öngyilkossági szándékai vannak, azt nem árulta el senkinek. — Öngyilkosságát tegnap reggel fedezték fel. Ekkor akadtak ugyanis a holttestére az istállóban, hol a gerendázatra kötötte fel magát, az orvosi vizsgálat szerint még megelőző este. Az esetet bejelentették a debreceni ügyészségnek, mely a lefolytatott vizsgálat adatai alapján a temetési engedélyt megadta.

Esperanto tanfolyam. A helybeli Esperanto egyesület a lapunkban már régebben hirdetett ingyenes tanfolyamát f. hó 30-án, csütörtökön délután 6 órakor megkezdte. A tanítás helye a volt beisk. Gazdasági Tanintézet I. emeleti iroda-helyisége. — Az egyesület felhívja mindazokat, kik e már nagy elterjedésnek örvendő nemzetközi segédnyelvet megtanulni akarják, hogy a jelzett helyen s időben megjelenni sziveskedjenek. A női tanfolyamot Egyháztér 7. szám alatt minden héten szombaton délután 5 órakor tartja az egyesület. A tanfolyamokat a magunk részéről is melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Halálozás. Egy derék polgárt döntött le a halál. Polgári András meghalt. A gyászcsetről a következő gyászjelentést kaptuk: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen jó édesapánk, hű gyermek, szerető testvér, nagybácsi és áldott emlékü jó rokon néhai polgár Polgári Andrásnak f. hó 29-én hajnali 3 órakor, életének 49-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejthetetlen halottunk földi részei május hó 1-én délután 3 órakor fog-

nak Csemete-utca 5. számú házunktól a ref. egyház szertartása szerint a Nagytemplomban tartandó rövid ima után a Peterfia-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1908. április 29-én. Bánatos gyermekei: Polgári Sándor, Polgári Mihály és Polgári Juliska. Édesatyja: Polgár Polgári Sándor és gyermeke Zsuzsanna férjével Polgár Vilmányi Imrével és gyermekei Erzsike, Janika és Ökrös József. Nagyaénje: Polgári Julianna férjével Polgár Szakácsi Jánossal és gyermekeik. Hű gondviselője Papp Juliska. Számos közeli és távoli rokonok nevében is.

Nem mind arany ami fénylik. Furfangos módon csapta be Mick Károlyné Kiss László sertiéskereskedőt, kinek az asszony egy gyűrűt kiált m. gyövelre, azt állítván, hogy az arany. Kiss László megvette a gyűrűt és csak napok múltán jött rá, hogy a gyűrű közönséges rézből készült és legjobb esetben megér 2-3 krajcárt. Természetesen ekkor már az asszonyt nem találta sehol. A rendőrséghez fordult panaszával. A rendőrség meg is indította a család asszony ellen az eljárást.

Tegnap halottak. A tegnapi nap folyamán az anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Csizmadia Imréné ref. 23 éves, Szathmári Andras ref. 56 éves, Harmathy Anna ref. 15 éves, Szőke Károlyné r. k. 40 éves, Szekeres István ref. 38 éves.

Valódi amerikai és angol tenniss lapdaverők (rakettek), lapdák, hálók és teljes tenniss pálya felszerelések a legolcsóbban Mentze Henrik áruházában Kosuth-utca 4. sz.

A téglási cigányhajsza története.

A dános bünpör tárgyalása.

Egy hadházi csendőr vallomása.

— április 29.

(Saját tudósítónktól.) A tegnap édeskes vallomások meghallgatásával telt el. A védők képtelennél képtelenebb kérdésekkel zaklatták a szegény tanukat, úgy hogy az elnöknek több ízben tiltakoznia kellett a kérdések feltevésének folytatása ellen.

Tíz óra előtt néhány perccel nyitotta meg az elnök a mai tárgyalást.

Szőke Sándor, a hercegi uradalom intézője tegnap bejelentette, hogy Nanyista István pusztavacsi mezőn a gyilkosság után látott cigányokat menekülni Téglás felé. Ma elsősorban őt hallgatták ki.

Sasi László hajduhadházi csendőr Fogarassy csendőrvezetővel járt Tégláson. Akkor hallották, hogy a kocsmában cigányok verkedtek. Odamentek. A férfiak megszöktek előlük, az asszonyokat őrizte, Fogarassy pedig a férfiakat üldözte. Később Fogarassy visszatért, az asszonyokat beszéltették a faluba, aztán kocsin az elmenekült cigányok üldözésére indultak. Az új-fehértói uton aztán elfogtak egy cigányt, aki a kucoricsban rejtőzött. Kolompár Balog Tuta volt.

Elnök: Az asszonyok közül kiket ismer meg?

Tanu: A Zelfit!

Kolompár Zelfi: Oda ne adja a lelkit az ördögnek! Csak az igazságot mondja!

Tanu: A Luternát!

Lakatos Luterna: Miért nem mondja meg az igazságot, hogy a nyakamra hágozt!

Lakatos Rózát látta, de vallomását nem hallotta. Kolompár Zelfi nyavalyatörőnek tetette magát, de mikor vízzel akarták leöntenie, hirtelen felugrott. Ő már előbb

látta, hogy a kocsmában a férfiak odadugtak Zelfinek valamit, amit az a szoknyája alá rejtett.

Zelfi: Hazudik! Mindjárt el kellett volna kapni.

A tanu: Buernél egy forint husz krajcárt, meg egy zsebkést találtak. Akkor jelentkezett egy Siket Zsuzsanna nevű asszony és azt mondta, hogy a cigányok az egyik fa gyökere mellett elásott valamit. Később ott meg is találtak egy zacskót.

Az egyik védő: Mikor kaptak enni az elfogott cigányok?

Tanu: Mikor Hajduhadháza értünk.

Védő: Addig nem?

Tanu: Nem!

Védő: Igaz-e az, hogy ettől az asszonytól (Luternára mutat) elvették a gyermekeket?

Tanu: Nem igaz.

Luterna: De bizony igaz! A disznók egyik ki a belüli Elzárt a pincébe másfel napra, az én fejemet meg belenyomta a dézsába.

Az elnök felszólítja Szikszay János orvosszakértőt, adjon véleményt a Zelfi epileptikus rohamáról.

Szikszay: Nem lehetett az epilepszia, mert a nyavalyatörés nem mulik el a vízzel való leöntéstől. Eleinte a fogházban is produkálta Zelfi ugyanezt a manővert, később azonban lezokott róta. Az azonban teljesen lehetetlen, hogy roham közben valamit el akarjon ázni, mert akkor teljesen elveszti a beleg az eszméletét.

Védő: Mas ehhez hasonló betegség nincs?

Szikszay: Az aggónia! De az sem mulik el a leöntés által. Különb is megvizsgálta a Zelfit, de nem konstataálta rajta a betegséget.

A védők néhány lehetetlen kérdése után következik Kovács Gábor téglási napszámos kihallgatása.

P. Kovács Gábor téglási napszámos jelentéktelen vallomást tesz a cigányok elfogatásáról.

Szabó Imre téglási napszámos a következő tanu.

Az elnök: Ninesen kára ebből a perből?

A tanu: De van.

Az elnök: Micsoda?

A tanu: Odahaza kinn van a vetemény a földből!

Elnök: No, az még nem baj! Hát Szabó Imre maga segített a csendőröknek?

Tanu: Igen. Én is futottam a fehértoi uton az egyik cigány után. Aztán el is fogtuk. Kolompár Balog Tuta volt.

Kolompár Balog Tuta: Tisztelettel kérem, tessék kérem megkérdezni nagyságos, méltóságos elnök ur és esküdtszék urak a csendőröket, hogy vajjon mit vallottam én akkor, mikor letartóztattak, ismerem-e ezeket az asszonyokat. Nem azt mondtam-e akkor is, hogy nem ismerem, sohase láttam őket azelőtt, csak akkor talalkoztam velük legelőször véletlenül a kocsmában. — Aztán megijedtem, hogy megvernek a csendőrök és elszaladtam. Aztán eltoztak.

Elnök: Hiszen látták, mikor az asszonyoknak odadugták valamit.

Buer: Hazudik az a csendőr, hogy a lelke száradjon el.

Varga József téglási zenész az elfogatás részleteit mondja el. Látta, amikor Fogarassy őrevezető puskatüssal megütötte Zelfit, mire az letette a nyavalyatörést.

Angyél: Hazudsz te hebernyaku!

A tárgyalást holnap folytatják.

A Polónyi—Lengyel ügy

A tárgyalás harmadik napja.

— április 29.

A Polónyi—Lengyel ügy bizonyítási eljárása tegnap gyors lépésekkel szökött előre a közuti és városi villamos-társaság ügyében, úgy Hűvös, mint Jellinek igazgatók vallották, hogy pörös beadványok készítéséért és kisebb balesetpörökért ötvenötvenezer korona, továbbá öt-, négy és háromezer korona ügyvédi honoráriumot fizettek Polónyi Gézának.

Délután Sándor Pál képviselő felvilágosítással szolgál az összes ügyekben. Tudok — ugymond — jellemző adatokat Polónyi multjáról, ifjúságáról, így arról is, hogy a minisztériumból egy diffamáló akta elűnt. Polónyi tiltakozik s tanura háritja a vádakat, s azt állítja, hogy a védelem felekezeti momentumokat kever a tárgyalás anyagába.

— Aljas rágalom!

A képviselők karzatáról lekiáltanak:

— Ez erőss! Nem hallgatjuk tovább.

Elnök elrendeli a karzat kiürítését, mire a képviselők távoznak.

Igen izgalmas jelenet hatása alatt ért véget a tárgyalás, melyet holnap folytatnak.

**LEGSZÉBB KALAPOK
FEKETEENEL**

Távirat és telefon.

Vizbefult nyomdászok.

Budapest, április 29. A dunai összekötő hid mellett négy nyomdász csolnakázott ma délután. A csolnak felborult, Hoffmann József és Klekner Antal betüszedők a vízbe fultak.

A főrendiház ülése.

Budapest, ápr. 29. A főrendek ma délután ülést tartottak, melyen megválasztották a főrendiház jegyzőit, háznagyát s bizottságait.

Tüntető horvát diákok.

Zágráb, ápr. 29. Az egyetem hallgatói kijelentették, hogy Surmin György tanár nyugdíjazása miatt nem látogatják tovább az előadásokat.

Valódi brünni szövetek
az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
olegondó, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, színtűgy felöltözéshez, turistalódot, sejkemangarát stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szelőkég mindenütt ismert posztgyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magyar név élvez, ha szövetkészítést követően Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel "neg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőcsőbb árak. Úrúri választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelés is, teljesen friss áruban.

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén. 23

Zovik határán, közel az Altomantovics bég kulájához, a hegy alján forrás fakadt, melyet árnyékban tartott néhány százados tölgyfa, mintegy előőrse az erdőnek, mely távolabb a meredeken emelkedett. Ide gyülekeztek a messze lakó hivek pihenőre és falatozás végett, az istentisztelet végével.

Velük tartott Zovikból ifja és vőnye a falunak, beszélgetvén velük. Gyakran pedig az ifjuság kolót járt a maga énekére, táncra és dallal szórakozván ekként pár órát. A szép Mejrának öröme telt a táncban, dalban és gyakran Jurka által maga kéréte a fiata-

lokat, hogy táncoljanak kolót, amit ő azután a várablakból nézett különös élvezettel.

Mikor a keresztény fiatalság megtudta tehát, hogy Mejra férjhez megy és már elviszi a násznép, összebeszélte, hogy bucsuzóul énekeljenek és kolótáncra tisztelt meg a bég-leányt.

Először a leányok, közöttük Jurka is, állottak körbe és rákezdték arra a dalra, amelyet Mejra leginkább szeretett hallani. Mejra épp az ablaknál állott, hogy letekintszen a forráshoz, honnan ismerős hangok érték hallását. Könyes szemmel hallgatta a nótát, mely ma egészen hozzá illett az ő bánatos lelkéhez. Mikor a dal közepén a leányok így énekeltek:

Jaj te szép fiatal leány,
Mért nem táncolsz kolót már?
Nincsen szeretőd talán?
A leány sirva így felel:
Legény, szívem, hagyjál el,
Kolót addig táncoltam,
Mig szeretőmmel voltam.
De most tőlem messze van,
És nálam a gyűrűje,
A koszorúm meg vele . . .

Mejra elfutott az ablaktól, odaborult a nénje nyakába és sirva szóltott:

— Néném, édes néném, elhervad a koszorúm, ha nem jön a kedvesem.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hírlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

805—1466/1908. számhoz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreczen—nyiradony—munkácsi th. közut 2774—9505 km. szakaszának kiépítése alkalmából 26924 m² utszekrény kiemelés és alapburkolat létesítése, valamint 373.5 m² utfeljáró burkolása 6909 korona 96 fillér (Hatezerkilencszázkilenc korona 96 fillér), 10,250 tonna kőanyagnak vasuti kocsikból leterhelése 6877.51 m³ kőanyagának a lerakódóhelyről kiszállítása és elosztása, végre 538.48 m³ homoknak termelése és elosztása 14,773 korona 53 fillér (Tizennégyezerhatszázhetvenhárom korona 53 fillér), 20 darab tölgyfakerekvetőnek szállítása és beállítása, 5 darab betoneső átereszt építése, illetve átalakítása 1470 korona 12 fillér (Egyezernégyezerhatszázhetven korona 12 fillérrel) megállapított munka biztosítása végett a

folyó évi május hó 12-én, délelőtt 10 órakor

Debreczen szabad királyi város polgármesterének hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás hirdettetik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a fent említett hivatalhoz címezve legkésőbb a tárgyalás napjának délelőtt 10 órájáig nyújtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint a távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetők.

Az ajánlatok öt pecséttel ellátott zárt borítékban adandók be. A címzés felett világosan kiírandó az utvonat és a munka neve, amelyre az ajánlat vonatkozik.

A benyújtott ajánlat vissza nem vonható. Az ajánlattevő a beadás napjától számított 8 hétig kötelezettségben marad.

Egyes kilométer szakaszokra tett ajánlatok figyelembe nem vehetők. Ugy az ajánlat, mint ennek mellékletei szabályszerűen bélyegzendők és ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandók.

A bánatpénzek Debreczen sz. kir. város házipénztáránál befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. Készpénz vagy értékpapír bánatpénzül az ajánlathoz nem csatolható.

A csatolandó bánatpénz 345 korona 50 fillérben, 738 korona 77 fillérben, 3 korona — fillérben, 73 korona 50 fillérben állapítatik meg.

Az el nem fogadott ajánlatok mellé csatolt bánatpénz csak akkor fog visszaadni, midőn az árlejtés eredménye felett döntés történik.

Az ajánlattevő kötelezettsége a benyújtáskor veszi kezdetét, míg Debreczen sz. kir. város közönsége kötelezettsége csak az ajánlat elfogadása esetén áll be.

A munka szerződése, a tervezet, az általános és részletes határozatok, valamint a kavics felosztási kimutatás és ajánlati minta a debreczeni kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt betekintethetők, illetve megszerezhetők.

Debreczen, 1908 április 24.

Kovács József,

polgármester.

Hirdetmény

Debreczen sz. kir. város belterületén levő utcák és köztereknek 1908. évi nyár folyamán eszközendő locsolásához szükséges fuvarok szolgáltatása zárt ajánlati versenytárgyalás útján biztosítottik.

A versenytárgyalásban részt vehet minden debreceni lakos, ki a bánatpénzt leteszi.

A vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők és lemásolhatók.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban 1908. évi május hó 2-án, déli 10 óráig a polgármesteri hivatalban adandók be, és ugyanott délelőtt 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel. Bánatpénzül 100 korona csatolandó készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Tartozik vállalkozó ajánlatában kitenni, hogy a feltételeket és helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Elkészve beadott s kellően föl nem szerelt, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1908 április hó 29.

Városi tanács.

Muschong és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat
gyönyörű ujdonságai!

Ruha- és blous kelmék
Virole de laine
Selyem blous kelmék

◆ Színes és fekete napernyők
óriási választékban.

Ujdonságok!!

Tavaszi costum kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben — Jó mosó kartonok, divat zefírek, Schroll-féle siffonok, havasi vásznak, LIL IOM VASZON MINDEN SZÉLESSÉGBEN — Olcsó szabott árban kapható

Szépe Lajos

női divat-, vászon-, fehérnemű- és rövidáru-füzletében Kossuth-utca 6. szám.

HIRDESSÜNK

DEBRECZEN

színmű politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes szénsavdus.

✿ RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. ✿
Orvosilag ajánlva.

Ivógyóymódrára használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huykő- és fővénnyképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

NŐI DIVAT TAVASZI UJDONSÁGOK

gyapju costume és ruha szövetek.

Színes és nyers selymek, mindenféle diszitések,

NŐI- ÉS GYERMEK FELÖLTŐK

≡ DUS VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK ≡

Molnár Ferenc Zádor Lajos utóda divattermében Fötér, Városházépület.

Női ruha készítési műtermek Kossuth-utca, Kardos L. házban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.
Apró hirdetések előre fizetendők.

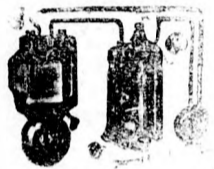
Irodai gyakornokok, kiknek jó írásuk és jó megjelenésük van, előkelő társaságnál azonnal alkalmaztatnak. Ajánlatok „Nyugdíj” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Egy jókarban levő szőlő (950 □-öl területű) a hajdusámsoni vénkertben eladó. Értekezés Batthyányi-utca 5. sz. alatti ügyvédi irodában.

Villanyosengőt készít és javít Krausz Kálmán, Hatvan-utca 2. sz.

Biharmegyében 600 kis hold, köves uttól 4 és fél km., vasutállomástól 9 km. távolságra, új gazdasági épületekkel, 40 kat. hold dohánytermeléssel, sik fekvésű, kitűnő I. osztályu szántó, legelő és kaszáló, előnyös és kényelmes fizetési feltételek mellett eladó, illetve bérbeadó. — Bővebb értesítések nyerhetők Goldstein Mór banküzletében, József királyi hereg-utca 10. (1658.)

Villany világítást,

telefonok, villamoscsengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid arért eszközömmel. **ÖLDVÁRI L.** Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

Társat keresek sürgősen, néhány száz koronával jól jövedelmező, kitűnő forgalmu üzlethez. Szakértelem nem szükséges, Komoly ajánlatok poste restante „Társ” jelígre keretnek.

Építésszek és építők figyelmébe. Elvállalok mindennemű padozatokat, parkett rakást, ugymint: boltberendezést, portál-, butor- és épületmunkákat, butortisztítást és javításokat jutányosan eszközölk. Klótz János asztalos, Homok-utca 105.

Legjobb szivarkahüvely különlegességek

Kaphatók minden dohány és hüvely árudában.

„Riz Abbazia” kiváló finom francia Verge papirból. Különlegesség!
„Delibáb” legfinomabb Verge papir. — Hygienikus, nikotin mentes.
„Tiszti” legfinomabb Verge papir. Hygienikus, nikotin mentes.
„Kiling” igen finom Verge papir. Hygienikus, nikotin mentes.
„Kolibri” kiváló finom francia Verge papir. Hygienikus, nikotin mentes. Különleges szopókával. Különlegesség!

Egyedüli lerakat Magyarország részére
Harmathy Pál

szivarkahüvely különlegességek főraktárában,
Debreczen, Fűvészkert-utca 14.

Előnyös árajánlatot küld a cég.

Egy nagy furógép, lábhajításra és egy tábori tüzhely, lakatosnak eladó. Egy lakatos tanonez felvételik. Debreczen, Jókai-utca 16. sz. (1671.)

Irodának vagy garçon lakásnak két szoba kiadó Hunyady-utca 10. sz. alatt. Bővebbet Szappanos-u. 16. (1653.)

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cím a kiadóban.

Irodai gyakornoknak fiatal ember felvételik a Központi Banknál, Piac-u. 65.

Butorozott szoba kiadó Szent-Anna-utca 48. sz.

Használt butorok jó állapotban Szent-Anna-u. 28. sz., utcai lakásban eladók.

Butorozott, esinos szoba kiadó Simonffy-utca 15. sz. a.

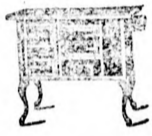
Könyvelést esteli órákra elvállal mérlegképes könyvelő. Cím a kiadóhivatalban.

Egy lovas stráfkoesit költözésekhez Beresényi-utca 29. sz. a. lehet megrendelni.

Eladó lakás. Fűvészkert-utca 6. sz. alatt 1 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek május 1-től kezdve kiadó.

Hatvan-utczal 1-ső járás 8. számú kert bérbeadó lakással és az idei terméssel. — Bővebbet Bosznay J. és Társa cégnél. (1529.)

Hatóságilag engedélyezett végkiarulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegáruk minden elfogadható árban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

**takarék tüzhelyek,
főzőedények,**

Perenospora feeskendők, fedéllemezek, eseréphályhák nagy választékban, jutányos árban kaphatók.

Kovács Gyula,

vasüzletében.

Bika szálloda mellett.

Költöztetek féderes stráf koesin. Értekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Egy fiatal kereskedő segéd, ki rőfös és divatúru üzletben jártas, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. (1569.)

Nagyváradon 25 év óta fennálló kóser étterem, ujonnan berendezve, utazók által látogatva, családi körülmények miatt eladó. Bővebbet Grósz Adolfinál Nagyvárad, Kert-utca 4. 1553.

Hegejű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cím: Vár-utca 12, keresztépület.

Intelligens, nagy képzettségű fiatal ember, ki több nyelvet bir, keres hozzáillő foglalkozást. Elfogad nevelői, esetleg irodai vagy más hasonló állást. Irodalmi gyakorlattal is bir. Cím a kiadóban.

Eladó egy nagy jégsekrény, hentesnek vagy szarvasnak való. Csapó-utca 18. sz. a.

Egy 40—42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bir, óhajтана egy 32—36 éves nővel örök hűséget mondani. Levelek: „Örök hűség” alatt a kiadóba kéretnek.

A nagy Boockay-szőllőskertben 2 nyilas szőlő, fele rizling, fele hazai, a 2-ik esőzházzal szemben eladó. Értekezhetni Szabó Lajosnál, Hajduhadházon.

Eladó 100,000 kifogástalan fehér szlankamenka és 100,060 piros szlankamenka, sima. Ezre 7 korona. Hársfa, 100 darab 60 korona. Resch Miklós, Ujvidék.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

DEUTSCHNÁL MINDENKOR FRISS

pörkölt és darált

= kávék =

kaphatók Piac-utca 38., Hatvan-utca 4.

Gyár- telepnek

vagy ipari vállalatnak alkalmas helyen, a lovasut mentén 1100 □-öl jókarban tartott

vénkerti szőlőskert

egészben vagy részben eladó. — Cím a kiadóban.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek. Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villagítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka. Telefon szám: 568 1063

Tavaszi női újdonságok!

Színes és mintázott kosztüm- és divatelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és

francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és színes divatnapernyőkből

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-
áruházában.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470